

Załącznik

Uwagi do Projektu założeń projektu ustawy o zmianie ustawy o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz niektórych innych ustaw

I. OBOWIĄZKI JZP

1. Objęcie obowiązkiem posiadania Komitetu Audytu wszystkich JZP i wybranych *quasi*-JZP, tj.:
 - a) towarzystw funduszy inwestycyjnych,
 - b) towarzystw emerytalnych,
 - c) instytucji pieniądza elektronicznego,
 - d) krajowych instytucji płatniczych.

2. Katalog JZP zwolnionych z obowiązku powoływania KA:
 - a) dowolne JZP, które są UCITS (przedsiębiorstwem zbiorowego inwestowania w zbywalne papiery wartościowe) lub alternatywnym funduszem inwestycyjnym,
 - b) dowolne JZP, których jedyna działalność polega na pełnieniu roli emitenta papierów wartościowych opartych na aktywach (przy czym nałożenie na takie jednostki obowiązku ujawnienia powodów, dla których uznały, że nie jest wskazane, by funkcjonował u nich KA lub by jego funkcje powierzyć innemu organowi),
 - c) dowolna instytucja kredytowa, której akcje nie zostały dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym i która w sposób ciągły i powtarzalny wyemitowała wyłącznie dłużne papiery wartościowe dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym, pod warunkiem, że całkowita wartość nominalna wszystkich tych dłużnych papierów wartościowych nie przekracza 100 000 000 EUR i że instytucja ta nie opublikowała prospektu emisyjnego

Uwagi SEG

Podkreślenia wymaga fakt, iż zaproponowane w treści projektu zmiany regulacji odnoszących się do Komitetu Audytu na poziomie przepisów Kodeksu spółek handlowych, o których mowa w punkcie III.70 Projektu, zatytułowanym „Komitety audytu”, mają charakter jedynie bardzo ogólnikowych wskazań, jakie kwestie będą przedmiotem zmian legislacyjnych w przepisach Kodeksu. Przedstawione założenia nie dostarczają wystarczających informacji, odnoszących się do planowanych rozwiązań systemowych w zakresie powołania, kompetencji i relacji Komitetu Audytu

z Radą Nadzorczą, wobec czego należy podkreślić, że w dalszym ciągu brakuje jasnych i skutecznych regulacji, dotyczących funkcjonowania Komitetów Audytu w spółkach, a obecne założenia dotyczące funkcjonowania biegłych rewidentów nie rozwiązują tych problemów – wręcz przeciwnie, w wielu przypadkach pogłębiają ten problem i niejasności regulacyjne.

Nie są jasne przesłanki, dla których dowolne JZP, które są UCITS, oraz dowolne JZP, których jedyną działalność polega na pełnieniu roli emitenta papierów wartościowych opartych na aktywach, o których mowa w punkcie a) powyżej, mają nie mieć statusu JZP – zwłaszcza mając na uwadze fakt, iż pozyskują one środki finansowe od szerokiego grona inwestorów.

3. Wprowadzenie możliwości powołania w skład Komitetu Audytu członka spoza Rady Nadzorczej, o kwalifikacjach w zakresie rewizji finansowej i/lub rachunkowości, przy czym powołania takiego członka w skład KA ma dokonywać walne zgromadzenie, o którym mowa w punkcie III.70.2 Projektu

Uwagi SEG

Powyzsza propozycja stanowi kolejną niejasność, wymagającą doprecyzowania. W szczególności, wyjaśnienia wymaga, w jaki sposób do działania w ramach ciała wyłonionego spośród Rady Nadzorczej ma zostać dołączona osoba spoza niej? Istotną kwestią jest również, na jakiej podstawie osoba ta będzie otrzymywać informacje poufne dotyczące Spółki oraz jaki będzie jej status wobec powołania jej przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy w skład Komitetu Audytu?

Wyjaśnienia wymaga kwestia statusu członka Komitetu Audytu powołanego spoza Rady Nadzorczej, w szczególności zaś jego pozycji w strukturach Rady Nadzorczej, przysługujących mu możliwości głosowania w ramach tak Rady Nadzorczej, jak i Komitetu Audytu, jak również zakresu jego odpowiedzialności za decyzje podejmowane na poziomie zarówno Rady Nadzorczej, jak i Komitetu Audytu.

4. Dodanie wymogu, by Komitet Audytu posiadał kompetencje odnoszące się do branży, w której działa badana jednostka, o którym mowa w punkcie III.70.2 Projektu

Uwagi SEG

W dalszej kolejności, wskazać należy, że wyjaśnienia wymaga kwestia kompetencji, które ma posiadać Komitet Audytu, według powyższych założeń. Doprecyzowania wymaga, co należy rozumieć przez to pojęcie oraz, w jaki sposób kompetencje te będą oceniane lub weryfikowane?

5. Wprowadzenie wymogu, by większość członków KA była niezależna od badanego podmiotu (kryteria niezależności powinny być takie same jak dla biegłego rewidenta), oraz zachowanie wymogu by przynajmniej jeden członek KA posiadał kwalifikacje/kompetencje w zakresie rachunkowości i/lub rewizji finansowej, o którym mowa w punkcie III.70.2 Projektu

Uwagi SEG

Kolejną kwestią wymagającą wyjaśnienia, jest brak w założeniach Projektu odniesienia się do sytuacji, w której cała Rada Nadzorcza będzie pełniła funkcje Komitetu Audytu, co na gruncie proponowanych zmian, nie jest wykluczone. Jak wówczas miałby zostać zapewniony wymóg niezależności większości członków Komitetu od badanego podmiotu, o którym mowa w przytoczonej powyżej propozycji Projektu?

Co więcej, wymaga doprecyzowania sposób, w jaki miałyby być oceniane, weryfikowane kwalifikacje/kompetencje w zakresie rachunkowości i/lub rewizji finansowej.

6. Dodanie wymogu by Przewodniczący KA był powoływany przez członków KA lub przez RN i był niezależny od jednostki, o którym mowa w punkcie III.70.2 Projektu

Uwagi SEG

Ponownie pojawia się tu wątpliwość, , co w sytuacji, gdy cała Rada Nadzorcza będzie pełnił funkcje Komitetu Audytu? Czy w takiej sytuacji powyższe wymagania pozostają niezmiennione?

7. Utrzymanie możliwości pełnienia funkcji Komitetu Audytu przez całą Radę Nadzorczą w przypadku małych JZP i małych quasi-JZP i wprowadzenie w tym zakresie kryterium wielkości podmiotu w miejsce obecnie obowiązującego kryterium liczebności Rady Nadzorczej, o których mowa w punkcie III.70.2 Projektu

Uwagi SEG

W odniesieniu do powyższego, wyjaśnienia wymaga, jak będą się przedstawiać wymagania odnośnie niezależności Komitetu Audytu i Przewodniczącego Rady Nadzorczej w sytuacji, gdy cała Rada Nadzorcza będzie pełnił funkcje Komitetu Audytu?

8. wprowadzenie wymogu, by w przypadku pełnienia roli KA przez całą RN kryteria niezależności, jak i kompetencji w zakresie rewizji finansowej i/lub rachunkowości były także spełnione; o którym mowa w punkcie III.70.2 Projektu

Uwagi SEG

Również w przypadku powyższej propozycji pojawia się tożsama z poprzedzającymi wątpliwość - wyjaśnienia wymaga, co w sytuacji, gdy cała Rada Nadzorcza będzie pełnić funkcje Komitetu Audytu? Czy wówczas przewodniczący Rady Nadzorczej powinien spełniać kryteria niezależności, jak również większość jej członków?

9. wprowadzenie wymogu posiadania przez JZP sformalizowanej polityki w zakresie wyboru firmy audytorskiej i obowiązek przyjęcia jej przez RN JZP (odpowiednio quasi-JZP);

Uwagi SEG

Użyte w powyższej propozycji sformułowanie „sformalizowana polityka” pozostaje niedoprecyzowane. W szczególności, nie jest jasne, czy to Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy zobowiązane jest do jej przyjęcia? Nie jest również jasne, w jaki sposób nałożyć można na Radę Nadzorczą obowiązek zatwierdzenia tej polityki, skoro jej kształt określać miałyby Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy?

II. SANKCJE

1. Wprowadzenie następującego katalogu środków i kar możliwych do zastosowania w przypadku nienależytego przeprowadzenia czynności rewizji finansowej oraz innych naruszeń przepisów ustawy lub rozporządzenia (UE) nr 537/2014:
 - a) powiadomienie nakazujące osobie fizycznej lub prawnej odpowiedzialnej za naruszenie zaprzestania odnośnego postępowania i powstrzymania się od niego w przyszłości;
 - b) oświadczenie publiczne wskazujące osobę odpowiedzialną oraz charakter naruszenia, publikowane na stronie internetowej właściwych organów;
 - c) tymczasowy zakaz, nakładany na biegłego rewidenta, firmę audytorską lub kluczowego biegłego rewidenta — na okres nieprzekraczający trzech lat — przeprowadzania badań ustawowych lub podpisywania sprawozdań z badania lub innych czynności rewizji finansowej lub być kontrolerem jakości wykonania zlecenia lub osobą odpowiedzialną za system wewnętrznej kontroli jakości w firmie audytorskiej ;
 - d) oświadczenie publiczne, że sprawozdanie z badania nie spełnia wymogów art. 28 niniejszej dyrektywy lub, w stosownych przypadkach, art. 10 rozporządzenia (UE) nr 537/2014;
 - e) nałożenie na członka organu zarządzającego lub nadzorczego firmy audytorskiej lub członka organu administracyjnego lub zarządzającego lub nadzorczego lub komitetu audytu jednostki badanej tymczasowego zakazu —

na okres nieprzekraczający trzech lat — pełnienia funkcji w firmach audytorskich lub jednostkach interesu publicznego;

- f) nałożenie administracyjnych kar pieniężnych na osoby fizyczne oraz prawne; w przypadku osób fizycznych do maksymalnej wysokości 4 mln zł, natomiast w przypadku osób prawnych do 10% rocznych przychodów; Do kar pieniężnych stosuje się przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2015 r. poz. 613)
- g) skreślenie z rejestru biegłych rewidentów lub skreślenie z listy podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych (tj. cofnięcie zatwierdzenia, o którym mowa w art. 30 ust. 3 zmienionej dyrektywy 2006/43/WE).

Uwagi SEG

Wątpliwości budzą zapisy dotyczące nakładania na członka organu administracyjnego lub zarządzającego lub nadzorczego lub komitetu audytu jednostki badanej tymczasowego zakazu — na okres nieprzekraczający trzech lat — pełnienia funkcji w firmach audytorskich lub jednostkach interesu publicznego. Nie jest jasne, kto zyskałby takie uprawnienia, jakie byłyby przesłanki. Zapisy takie budzą obawy, że będą wykorzystywane przeciwko zarządom i radom nadzorczym w spółkach będących JZP. Proponujemy rezygnację z tej koncepcji lub pełnego doprecyzowania tych zapisów już na poziomie założeń do projektu ustawy.

Znacząca wysokość możliwych do nałożenia kar finansowych może spowodować zwiększenie cen za usługi audytorskie i przeniesienie tego ryzyka i kosztów na emitentów. Zwiększyłyby to koszty funkcjonowania spółek i obniżenie konkurencyjności kosztowej.

- 2. Wprowadzenie możliwości nałożenia administracyjnej kary pieniężnej na:
 - a) osoby uczestniczące w przeprowadzaniu badań ustawowych (członkowie zespołu wykonującego zlecenie badania),
 - b) badane jednostki, podmioty powiązane z nimi i powiązane z nimi strony trzecie,
 - c) strony trzecie, którym biegli rewidenci i firmy audytorskie przeprowadzający ustawowe badanie jednostek zleciły określone funkcje lub czynności na zasadzie outsourcingu,
 - d) osoby powiązane z biegłymi rewidentami i firmami audytorskimi przeprowadzającymi ustawowe badanie (art. 23 ust. 3 zd. 2 rozporządzenia (UE) nr 537/2014);
 - e) osoby będące członkami zarządu lub rady nadzorczej firmy audytorskiej,

Uwagi SEG

Niezrozumiałe są zapisy dotyczące nakładania kar administracyjnych na badane jednostki. Niejasny jest zarówno tryb nakładania tych kar oraz brakuje wskazania organów, które byłyby uprawnione do nakładania tych kar. Przedmiotem regulacji powinny być zasady działania biegłych rewidentów, a nie poszerzanie zakresu sankcji administracyjnych na podmioty badane. Biegli rewidenci prowadzący badanie JZP mają wystarczające narzędzia dla skutecznego przeprowadzenia badania.

Proponujemy wykreślić to założenie lub powinno ono zostać szczegółowo doprecyzowane, jeżeli chodzi o organy uprawnione oraz jasne kryteria stosowania tego typu sankcji.